

עבירת מתן שוחד לעובד ציבור זר - משמעותה והעונש בצידה

מתן שוחד במטרה לקדם אינטרסים עסקיים מהווה עבירה פלילית חמורה, במיוחד כאשר מדובר במתן שוחד לעובד ציבור זר הפוגע בסדרי המנהל הציבורי במישור הבינלאומי. עבירה זו חוקקה ברוח האמנות הבינלאומיות למלחמה בשחיתות עליהן חתמה והתחייבה מדינת ישראל. אדם שנותן שוחד לעובד ציבור זר תמורת פעולה הקשורה בתפקידו על מנת להשיג, להבטיח או לקדם פעילות עסקית או יתרון אחר ביחס לפעילות עסקית צפוי לעונש של עד 7 שנות מאסר, ואין זה משנה אם היוזמה ללקיחת השוחד הייתה של עובד הציבור הזר. עו"ד אסף דוק מסביר אודות יסודות העבירה ומרכיביה, העונש שנקבע בצידה והתייחסות בתי המשפט אליה.

מדינת ישראל אימצה את האמור באמנת ה-OECD ובאמנת האו"ם ללחימה בשחיתות והתחייבה להן. על כן, חוקקה בשנת 2008 את סעיף 291א לחוק העונשין האוסר מתן שוחד לעובד ציבור זר. מאז התחייבותה של מדינת ישראל לאמנה, הוגש כתב אישום אחד בעניין, שיפורט בהמשך המאמר, בו נאכפה לראשונה עבירת מתן שוחד לעובד ציבור זר.

יסודות עבירת מתן שוחד לעובד ציבור זר - סעיף 291א לחוק עונשין

מדובר בעבירה משלימה [לעבירת מתן השוחד המסורתית](#) אשר מרחיבה את איסור מתן השוחד לעובד ציבור זר ונועדה לבטל את התמריץ הזמין ללקיחת שוחד בידי עובדי ציבור זרים, זאת על מנת ולהגן על סדרי המנהל הציבורי במישור הבינלאומי. עובד ציבור זר יהיה כל עובד מדינה זרה, נושא משרה ציבורית בה או אדם הנושא תפקיד בארגון ציבורי בינלאומי.

כל טובת הנאה מכל סוג שהוא עשויה להיחשב כשוחד, ולא דווקא טובת הנאה מוחשית בדמות כסף. בהקשר זה ייאמר כי גם אם היוזמה ללקיחת השוחד הייתה של עובד הציבור הזר, אין בכך כדי לפסול את נותן השוחד מביצוע העבירה.

דרישת היסוד העובדתי בעבירה אינה כוללת דרישת רכיב תוצאות כך שאין חשיבות לכך שמתן השוחד לא הביא בסופו של דבר להתרחשותו של אירוע מסוים. באשר לדרישת היסוד הנפשי בעבירה, על נותן השוחד להיות מודע להתנהגותו ולנסיבות ביצועה בצירוף כוונה מיוחדת לכך שמתן השוחד מצידו יבטיח או יקדם אינטרסים עסקיים לאור תפקידו של לוקח השוחד.

מה עונשו של אדם הנותן שוחד לעובד ציבור זר?

העונש שנקבע לצד עבירת מתן שוחד לעובד ציבור זר תמורת פעולה הקשורה בתפקידו על מנת להבטיח, להשיג או לקדם אינטרסים עסקיים - הוא עד **7 שנות מאסר**. כמו כן, הקנס בעבירה זו יכול להגיע לעד 1,130,000 שקלים, שהוא פי חמישה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין. במידה והעבירה נעברה על-ידי תאגיד גובה הקנס יכול להגיע עד ל- 2,260,000 שקלים שהם פי עשרה מהקנס האמור.

חוק העונשין מגדיר עובד ציבור זר כממלא תפקיד ציבורי או נושא משרה ציבורית מטעם מדינה זרה, לרבות מי שממלא או נושא תפקיד ברשות השופטת, המבצעת או המחוקקת של מדינה זרה בין אם בהסכם, במינוי או בבחירה. בנוסף, עובד ציבור זר נחשב למי שממלא תפקיד ציבורי או נושא משרה ציבורית מטעם גוף הנמצא בשליטה עקיפה או ישירה של מדינה זרה או מטעם גוף ציבורי שהוקם לפי חקיקתה של המדינה הזרה או עובד של ארגון ציבורי בינלאומי אשר נוסד על ידי שתי מדינות ומעלה וכן כל מי שנושא או ממלא משרה או תפקיד ציבורי מטעם גוף או ארגון בינלאומי.

עבירת מתן שוחד לעובד ציבור זר בראי הפסיקה

בתיק פלילי 57177-11-16 - חברה המפתחת תשתיות אלקטרוניות במדינות זרות ועוסקת בפרויקטים בתחומים של מרשם אוכלוסין ובהנפקת תעודות זהות חכמות, הורשעה במסגרת הסדר טיעון בעבירת מתן שוחד לעובד ציבור זר לפי סעיף 291א לחוק העונשין ביחד עם סעיף 295(ג) ובנסיבות הסעיפים 295(א) ו-295(ב).

לפי כתב האישום, בין השנים 2010-2012, הנאשמת פעלה בממלכת לסוטו מול גופי ממשל שונים במטרה לקדם את זכייתה במכרז לשם ביצוע פרויקט בתחום מרשם האוכלוסין. במסגרת זו סוכנים מקומיים הועסקו על ידי והם אלה שקידמו את ענייניה. בסוף חודש פברואר בשנת 2012, הנאשמת חתמה על הסכם להטמעה ופיתוח מערכת ביקורת גבולות וביקורת דרכונים אלקטרוניים עם ממלכת לסוטו וכמה ימים לאחר מכן חתמה על הסכם לפיתוח מערכת מרשם אוכלוסין והטמעתה. ההסכמים אומדים על סך של שלושים מיליון דולר. הנאשמת שכרה את שירותיו של סוכן מקומי לצורך קידום ענייניה, שהיה מקורב למנכ"ל משרד הפנים של ממלכת לסוטו באותה העת. הסוכן נשלח בכדי שיניע את המנכ"ל לקדם את אינטרסיה של הנאשמת תמורת טובות הנאה כספיות. בהמשך העבירה הנאשמת לסוכן סכום של מעל חמש מאות אלף דולר בכדי שיעביר חלק נכבד ממנו למנכ"ל על מנת שיאפשר לה לזכות במכרז. את הסכום העבירה הנאשמת בהעברה בנקאית על ידי חשבוניות שנחזו לחשבוניות ייעוץ. בהמשך הנאשמת רכשה למנכ"ל מכשיר סלולרי בסך אלפיים דולר. בתמורה לטובות הנאה הללו המנכ"ל כאמור פעל לקידומה העסקי של הנאשמת.

עם כתב האישום, הצדדים הגיעו להסדר טיעון בה הנאשמת הודתה במיוחס לה ונקבע כי על הנאשמת יושתו קנס וחילוט בסך של 4,500,000 שקלים וקנס בהתאם לסעיף 290 לחוק העונשין בסך של 2,250,000 שקלים ובהתאם לסעיף 297 לחוק העונשין חילוט בסך של 2,250,000 שקלים.

עבירת מתן שוחד לעובד ציבור זר הינה עבירה חמורה הפוגעת בסדרי שלטון כמו גם בשוויון ובתחרות ההוגנת. מתן טובות הנאה במטרה לקדם עניינים אישיים ועסקיים עומדים בניגוד מוחלט לעקרון התרומה והיעילות לציבור אשר צריכים להילקח בחשבון בידי המקבלים שוחד. בדיון האם לקבל את הסדר הטיעון נקבע כי הנאשמת חסכה זמן שיפוטי על ידי כך שהודתה בביצוע העבירה, דבר שאינו מובן מאליו שכן מדובר בעבירה החוצה יבשות ולצידה קושי רב. הנאשמת נטלה אחריות על מעשיה, הביעה חרטה עליהן והתחייבת לשתף פעולה באופן מלא עם ממלכת לסוטו לשם אכיפת חוקיה הכוללות בין היתר הודעות, מתן ראיות ועדויות בבית המשפט. לאחר דיון במקרה דנן הוחלט לאמץ את הענישה שהתקבלה בהסדר הטיעון ונגזר על הנאשמת קנס בסך 2,250,000 שקלים לפי סעיף 290 לחוק העונשין שישולם בשלושה תשלומים רצופים ושווים. כמו כן, חילוט בסך 2,250,000 שקלים לפי סעיף 297 לחוק העונשין.

זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין מתן שוחד לעובד ציבור זר?

עבירות שוחד הן עבירות הפוגעות בסדר הקיים וחמורות פי כמה כשמדובר במתן שוחד לעובד ציבור זר, שכן העבירה דנן מאיימת על ההתפתחות הכלכלית הבינלאומית, על תחרות הוגנת, על המוסדות הדמוקרטיים ושלטון החוק. מדינת ישראל הצטרפה לאמנת האו"ם ללחימה בשחיתות מתוך מטרה להגן על הערכים שתכליתם ליצור אקלים בינלאומי נטול ונקי משחיתות. פסק הדין שנסקר במאמר הנוכחי מהווה תקדים ראשוני בו נאכפה העבירה בישראל. נלקחה בחשבון עובדה זו, שכן על החמרה בענישה להיות הדרגתית. בכל מקרה, רשויות האכיפה והחוק מתייחסות בנוקשות כלפי עבירות שוחד, ובמיוחד כשמדובר במתן שוחד לעובד ציבור, הן ישראלי והן זר.

במידה וזומנת לחקירה או למשפט פלילי בגין מתן שוחד לעובד ציבור זר אתה זקוק לעורך דין פלילי מנוסה שייסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך, בין אם זה בחקירה המשטרתית ובין אם זה בכותלי בית המשפט, שכן המדובר בעבירה פלילית שתוצאתה יכולה להיות חמורה מאוד הכוללת כאפשרות סבירה לחלוטין גם שהייה מאחורי סורג ובריח. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לנאשמים המואשמים בעבירות שוחד מזה תקופה ארוכה ובכך שומרים נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה ונלקחת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין מתן שוחד לעובד ציבור זר, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאר פרטים](mailto:asaf.dizak@asaf-dizak.com) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

18/02/2019
077-5006206
052-6885006

עבירת מתן שוחד לעובד ציבור זר - משמעותה והעונש בצידה - עורך דין פילי אסף דוק

{*:fast_contact}